

Pravniški poklici - Irska

To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.
Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice: [en](#).

Ta stran vsebuje pregled pravniških poklicev na Irskem.

Pravniški poklici – uvod

Sodno oblast izvaja sodstvo v skladu s členom 34 ustave in področno zakonodajo, predvsem Zakonom o sodiščih (njihovi ustanovitvi in sestavi) iz leta 1961 in Zakonom o sodiščih (dodatne določbe) iz leta 1961, kakor je bil spremenjen. Sodniki so imenovani izmed kandidatov iz vrst pravniških poklicev. Pri opravljanju svojih nalog so popolnoma neodvisni. Ta neodvisnost je določena z ustavo. Pravniški poklic opravljajo pravni svetovalci („solicitors“, ki se osredotočajo na neposredno delo s strankami) in odvetniki („barristers“, ki se specializirajo za zastopanje in pravdanje).

1. Sodniki

Posvetovalni odbor za imenovanje sodnikov (*Judicial Appointments Advisory Board – JAAB*) preveri primernost posameznikov za imenovanje za sodnika in o tem obvesti vlado. Ustanovljen je bil v skladu z Zakonom o sodišču in sodnih uradnikih iz leta 1995. Odbor sestavljajo predsednik vrhovnega sodišča, predsedniki višjega sodišča, okrožnega sodišča in okrajnega sodišča, državni tožilec, imenovani predstavniki odvetniške zbornice in pravniške zbornice ter tri osebe, ki jih imenuje minister za pravosodje in reformo zakonodaje. Sodnike imenuje predsednik po svetovanju vlade. Sodniki so neodvisni, obvezuje jih le ustava in zakonodaja. V skladu z ustavo se število sodnikov občasno določi glede na zakonodajo.

Vrhovno sodišče sestavljajo predsednik vrhovnega sodišča in sedem običajnih sodnikov, ki imajo naziv „sodnik vrhovnega sodišča“. Predsednik višjega sodišča je po uradni dolžnosti tudi član vrhovnega sodišča. Višje sodišče sestavljajo predsednik višjega sodišča, ki je odgovoren za splošno organizacijo dela na višjem sodišču, in običajni sodniki, ki imajo naziv „sodnik višjega sodišča“. Predsednik vrhovnega sodišča in predsednik okrožnega sodišča sta po uradni dolžnosti tudi člana višjega sodišča. Višje sodišče sestavljajo predsednik in 35 sodnikov. Okrožno sodišče sestavljajo predsednik okrožnega sodišča in običajni sodniki, ki imajo naziv „sodnik okrožnega sodišča“. Predsednik okrajnega sodišča je po uradni dolžnosti tudi član okrožnega sodišča. Okrajno sodišče sestavljajo predsednik okrajnega sodišča in drugi sodniki, ki imajo naziv „sodnik okrajnega sodišča“. Plače sodnikov občasno ureja zakonodaja.

Sodniki se imenujejo izmed pravniških poklicev, usposobljenih pravnih svetovalcev ali odvetnikov z določenim številom let izkušenj pri opravljanju prakse (izključujoč raziskave). Člen 29(2) Zakona o sodiščih iz leta 1961 (dodatne določbe) za okrajna sodišča določa, da je oseba z najmanj desetletno prakso opravljanja poklica odvetnika ali pravnega svetovalca primerna za imenovanje za

sodnika okrajnega sodišča. Člen 30 Zakona o sodiščih in sodnih uradnikih iz leta 1995 določa, da je pravni svetovalec ali odvetnik z desetletno prakso ustrezen za imenovanje za sodnika okrožnega sodišča. Zakon o sodiščih in sodnih uradnikih iz leta 2002 določa, da je oseba z najmanj dvanajstletno prakso opravljanja poklica odvetnika ali pravnega svetovalca ustrezna za imenovanje za sodnika višjega ali vrhovnega sodišča. Kot je bilo že navedeno, so sodniki neodvisni ter morajo upoštevati samo ustavo in zakonodajo, pri sprejetju funkcije pa v skladu s členom 34.5.1 v ustavi izjavijo naslednje:

„Pred vsemogočnim Bogom svečano in iskreno obljubljam in izjavljam, da bom primerno in zvesto in po svojih najboljših močeh in znanju opravljal funkcijo glavnega sodnika (ali odvisno od primera) brez strahu ali uslug, naklonjenosti ali sovražnosti proti komur koli in spoštoval ustavo in zakone. Naj me Bog usmerja in podpira.“ (*In the presence of almighty God I do solemnly and sincerely promise and declare that I will duly and faithfully and to the best of my knowledge and power execute the office of Chief Justice (or as the case may be) without fear or favour, affection or ill-will towards any man, and that I will uphold the Constitution and the laws. May God direct and sustain me.*)

V skladu z ustavo je sodnike višjega sodišča in vrhovnega sodišča mogoče odstaviti samo zaradi neprimerne vedenja ali nezmožnosti, in sicer ko oba doma irskega parlamenta (*Oireachtas*) sprejmeta resolucijo o odstitvi. Zakon o sodiščih iz leta 1924 in Zakon o sodiščih (okrajno sodišče) iz leta 1946 predvidevata podobne zakonske določbe za sodnike okrožnih in okrajnih sodišč.

2. Generalni državni tožilec in direktor državnega tožilstva

Generalni državni tožilec je „svetovalec vlade v pravnih zadevah in za pravno mnenje“, kot določa člen 30 ustave. Generalnega državnega tožilca imenuje predsednik na predlog predsednika vlade (*Taoiseach*), pri čemer mora generalni državni tožilec, ko predsednik vlade preneha opravljati svojo funkcijo, odstopiti s položaja. Državni tožilec je delujoči odvetnik in višji pravni zastopnik. V skladu s pravili generalnemu državnemu tožilcu ni treba prenehati opravljati zasebne prakse, vendar je to v zadnjih letih običajno.

Kot pravni svetovalec vlade generalni državni tožilec temeljito prouči vse zakonodajne predloge, ki jih vlada namerava predložiti v obravnavo obeh domov parlamenta (*Oireachtas*), da bi jih sprejela kot zakon. Generalni državni tožilec svetuje vladi tudi o mednarodnih zadevah, kot je ratifikacija mednarodnih sporazumov. Funkcija generalnega državnega tožilca je tudi, da zastopa javnost pri uveljavljanju njenih pravic. V tem primeru gre za začetek pravnih postopkov ali nasprotovanje tem postopkom. Ne glede na to, da generalnega državnega tožilca imenuje predsednik vlade (*Taoiseach*), je tožilec neodvisen od vlade. V skladu z ustavo je generalni državni tožilec vedno, kadar se izpodbija ustavnost zakonodaje, glavni zagovornik.

Pred letom 1976 so se vsa hujša kazniva dejanja preganjala v imenu generalnega državnega tožilca. Ustava določa, da lahko to funkcijo opravlja tudi druga oseba, ki ji zakon to dovoljuje. Tako je bilo s členom 2 Zakona o kazenskem pregonu kaznivih dejanj iz leta 1974, ki je začel veljati leta 1976, uvedeno mesto direktorja državnega tožilstva, pri čemer je bil namen imeti uradnika, ki je neodvisen od političnih povezav za opravljanje teh funkcij. Direktorja imenuje vlada, vendar je ta javni uradnik, tako da mu v nasprotju z generalnim državnim tožilcem ni treba odstopiti, ko se vlada zamenja. Tako je zagotovljena kontinuiteta pri pregonu kaznivih dejanj. Zakon iz leta 1974 tudi določa, da mora biti direktor državnega tožilstva pri opravljanju nalog neodvisen. Direktorja lahko odstavi vlada, vendar le v primeru, če je komisija, ki jo sestavljajo predsednik vrhovnega sodišča, sodnik višjega sodišča in državni tožilec, predložila poročilo o njegovem zdravstvenem stanju ali ravnanju.

☞ **Direktor državnega tožilstva** odloča o tem, ali naj bo oseba obtožena za hujše kaznivo dejanje in kakšna naj bo kazen. Vsa kazniva dejanja kazensko preganja direktor državnega tožilstva, vendar lahko večino manjših kaznivih dejanj kazensko preganja irska policija ☞ (*Gardaí*), pri čemer tožbe ne pošlje direktorju državnega tožilstva. V teh primerih ima direktor državnega tožilstva pravico svetovati policiji pri obravnavanju primera. Čeprav je pri pregonu prevzel vlogo generalnega državnega tožilca, to vlogo generalni državni tožilec ohranja pri mednarodnih primerih, kot je izročitev.

3. Zaposleni v sodni službi

Sodni tajniki in **sodni uradniki** so zaposleni v sodni službi.

Sodni uradniki so odgovorni za splošno administracijo sodišč. Glavna funkcija sodnega tajnika je pomoč sodniku med zasedanjem sodišča in zagotavljanje učinkovito vodenje administracije, da sodišča delujejo nemoteno.

Služba je neodvisen pravni organ, ki ga je novembra 1999 vlada ustanovila z Zakonom o sodni službi iz leta 1998. Sodna služba je odgovorna ministru za pravosodje in enakost ter prek ministra vladi.

Sodna služba ima pet nalog:

- upravljanje sodišč,
- zagotavljanje podpornih storitev sodnikom,
- zagotavljanje informacij o sodnem sistemu javnosti,

- zagotavljanje, upravljanje in vzdrževanje sodnih zgradb,
- zagotavljanje prostorov za stranke sodišč.

4. Šerif

Vsako okrožje na Irskem ima šerifa, ki je javni uradnik, in med njegove obveznosti sodi tudi zaplemba in prodaja blaga za poplačilo dolga po tem, ko je sodišče izdalo sodbo. Šerifi so imenovani v skladu z Zakonom o sodnih uradnikih iz leta 1945, pri čemer se lahko v skladu s členom 12(5) za ta položaj imenujejo le odvetniki in pravni svetovalci s petimi leti delovne dobe ali osebe, ki imajo najmanj pet let delovnih izkušenj kot upravni uradnik ali glavni pomočnik podšerifa ali šerifa. Člen 12(6)(g) Zakona določa, da pogoje za zaposlitev šerifa, za katerega veljajo predhodni členi Zakona, občasno določa minister za finance po posvetovanju z ministrom za pravosodje in enakost.

5. Pravni svetovalci (*Solicitors*)

Irška odvetniška zbornica nadzira izobraževanje študentov, ki želijo postati pravni svetovalci, in je pooblaščen za disciplinski nadzor nad delom usposobljenih pravnih svetovalcev. Vsak, ki želi postati pravni svetovalec, mora opraviti triletno pripravništvo in izobraževanje, ki ga organizira ta zbornica. Za sprejem na izobraževanje mora posameznik imeti univerzitetno ali temu ustrezno izobrazbo – to je predpogoj za izpit (*Preliminary Examination requirement*). Po izpolnjevanju pogojev je treba opraviti zaključni izpit pri zbornici, ki se deli na dele FE-1, FE-2 in FE-3. Izpit FE-1 je sestavljen iz osmih osnovnih področij: pravo družb, ustavno pravo, pogodbeno pravo, kazensko pravo, pravo pravičnosti, zakonodaja Evropske skupnosti, nepremičninska zakonodaja in odškodninsko pravo. Zadnje navedeni deli so del poklicnega izobraževanja. FE-2 je poklicno izobraževanje, ki je sestavljeno iz 14 tednov intenzivnih predavanj, ki jim sledi izpit in nato 18-mesečno usposabljanje kot del pripravništva. FE-3 ali nadaljevalno višje izobraževanje je sestavljeno iz 7 tednov intenzivnih predavanj, ki jim sledi izpit. Po opravljenem tem delu lahko posameznik postane pravni svetovalec. V skladu s členom 51 Zakona o pravnih svetovalcih iz leta 1994 se lahko usposobljeni odvetniki prekvalificirajo v pravne svetovalce, pri čemer jim ni treba opraviti celotnega programa usposabljanja, ki je predpisan za pravne svetovalce vaje.

Odvetniška zbornica ima disciplinski nadzor nad delom vseh usposobljenih pravnih svetovalcev. V skladu z zakoni o pravnih svetovalcih od leta 1954 do 1994 je disciplinsko razsodišče odvetniške zbornice pristojno za preiskavo obtožb o kršitvi zakona, kot je na primer nezakonita prisvojitve denarja, zadeva pa se lahko dalje preda predsedniku višjega sodišča. Predsednik lahko pravnemu svetovalcu začasno prepove opravljanje prakse in nato prepoved prekliče. Disciplinsko razsodišče lahko zahteva povračilo sredstev strankam, če ugotovi, da je pravni svetovalec preveč zaračunal.

Zakonski instrument št. 732 iz leta 2003, predpisi Evropskih skupnosti (vzpostavitev in delovanje odvetnikov) iz leta 2003 (*S.I. No. 732/2003 - European Communities (Lawyers' Establishment) Regulations 2003*), določa, da morajo odvetniki iz držav članic, ki želijo opravljati poklic odvetnika ali pravnega svetovalca, vložiti prošnjo za registracijo na odvetniško zbornico, pristojno za odvetnike, ali odvetniško zbornico, pristojno za pravne svetovalce. Prošnja se prouči in če je pozitivno rešena, je izdano potrdilo o registraciji. Če zbornica prošnjo zavrne, se je mogoče pritožiti na višje sodišče.

6. Odvetniki (*Barristers*)

Organ, ki ureja usposabljanje odvetnikov, tj. Honorable Society of King's Inns, omogoča podiplomsko pravno usposabljanje za osebe, ki želijo pridobiti naziv odvetnik (*barrister-at-law*). Je prostovoljna zbornica, ki jo nadzirajo sodniki Honorable Society of King's Inns, ki so člani sodstva in starejši odvetniki. Pogoj za začetek izobraževanja je opravljen sprejemni izpit, h kateremu lahko pristopijo diplomanti z diplomno zbornico iz pravnih študij ali diplomanti prava. Študij pravnih študij traja dve leti (izredno), izobraževanje za odvetnika pa je enoletno intenzivno izobraževanje ali modularno dvoletno izobraževanje. Po uspešnem zaključku izobraževanja študente na vrhovno sodišče pokliče predsednik vrhovnega sodišča in poklicani študenti po svečanosti podpišejo članstvo v zbornici. Preden pa lahko začnejo opravljati plačano pravno delo, morajo izpolniti dodatne pogoje.

Odvetniki morajo biti člani pravne knjižnice, da lahko začnejo opravljati prakso. Pravna knjižnica zagotavlja prostor za delo ter dostop do pravnih besedil in materiala, zanjo pa je treba plačati letno članarino. Preden odvetnik postane član pravne knjižnice, mora izbrati mentorja, in sicer uveljavljenega odvetnika z najmanj petletnimi izkušnjami. V obdobju, ko odvetnika vodi mentor, kar je na splošno eno leto, se novo usposobljen odvetnik imenuje „devil“. Slednjega mentor uvaja v praktično delo odvetnika in ga običajno pozove, da mu pomaga pri pisanju tožbenih spisov in pravnem raziskovanju ter da v njegovem imenu prisostvuje na sodišču.

Ravnanje odvetnikov nadzoruje [Svet odvetniške zbornice, pristojne za odvetnike](#) ([The General Council of the Bar of Ireland](#)) ki je organ, katerega delovanje ne ureja zakon. Svet enkrat letno izvolijo člani zbornice in izdajo Kodeks poklicnega ravnanja, ki ga dopolnjujejo. S tem kodeksom je predpisano ravnanje odvetnikov.

Obtožbe glede kršitev Kodeksa ravnanja preiskuje komisija za poklicno prakso pri zbornici, ki vključuje tudi nečlane zbornice. Komisija lahko odredi globo in izreče ukor ali začasno izključi ali izključi člana iz pravne knjižnice. Na njihove odločitve se je mogoče pritožiti na odbor za pritožbe, ki ga sestavljata sodnik okrožnega sodišča in laični član.

Tradicionalno je veljalo, da mora odvetnik prejemati navodila od pravnega svetovalca, neposreden dostop do odvetnika pa je bil prepovedan. To prakso je proučila komisija za prosto trgovino, ki je v svojem poročilu leta 1990 navedla, da je splošna prepoved neposrednega dostopa omejevalna praksa, in priporočila, da se črta iz Kodeksa ravnanja. Komisija je sprejela odločitev, da je stalna vključenost pravnega svetovalca v nekaterih primerih zaželena. Priporočila je neobstoj zakonskih ali drugih pravnikov, ki zahtevajo fizično prisotnost pravnega svetovalca, ki na sodišču svetuje odvetniku. Ta priporočila še niso bila v celoti izvedena, vendar so bile v Kodeksu ravnanja vnesene številne spremembe, ki dovoljujejo neposreden dostop nekaterim pooblaščenim strokovnim organom.

Odvetniki so nižji ali višji pravni zastopniki. Člani združenja odvetnikov tradicionalno najprej nekaj let opravljajo prakso kot nižji pravni zastopniki, preden se odločajo o tem, ali bodo postali višji pravni zastopniki. Tukaj ne gre za samodejno napredovanje in nekateri nižji pravni zastopniki nikoli ne vložijo prošnje za napredovanje. Na splošno večina odvetnikov o praksi višjega pravnega zastopnika razmišlja šele po petnajstih letih prakse. Tisti, ki želijo postati višji pravni zastopniki, vložijo prošnjo za odobritev pri generalnem državnem tožilcu, vendar jih imenuje vlada po posvetu z državnim tožilcem, ki se predhodno posvetuje s predsednikom vrhovnega sodišča, predsednikom višjega sodišča in predsednikom odvetniške zbornice, pristojne za odvetnike.

Nižji pravni zastopniki na splošno pripravljajo tožbene spise in vodijo nekatere sodne primere, večinoma na nižjih sodiščih, vendar tudi na drugih. Naloge višjega pravnega zastopnika vključujejo temeljit pregled tožbenih spisov, ki jih pripravi nižji pravni zastopnik, in vodenje težjih primerov na višjem ali vrhovnem sodišču.

7. Sodni tajniki

 Sodni tajniki so usposobljeni pravni svetovalci in jih imenuje vlada. Opravljajo kvazisodne storitve na območju pristojnosti okrožnega sodišča in so odgovorni za upravljanje uradov okrožnega sodišča.

Prav tako delujejo kot **okrožni šerifi** (razen v Dublinu in Corku).

8. Notarji

Javne notarje imenuje predsednik vrhovnega sodišča na javni sodni obravnavi. Javni notar opravlja naslednje glavne funkcije:

- overjanje dokumentov,
- overjanje in preverjanje podpisov na dokumentih,
- izvrševanje notarskih listin glede poslovnih dokumentov, kot so menice in zadolžnice, ter pomorskih zadev,
- sprejem potrdil, izjav in (razen v zvezi s postopki pred irskimi sodišči) pisnih izjav pod prisego.

Vlagatelj na sodišče naslovi vlogo, iz katere je razvidno prebivališče in poklic vlagatelja, število notarjev v okraju, število prebivalcev okraja in okoliščine za potrebe po notarjih in/ali način, kako se je sprostilo delovno mesto. Vlogi je treba priložiti zapriseženo pisno izjavo vlagatelja, ki izkazuje potrdilo o ustreznosti, ki ga običajno podpiše šest lokalnih pravnih svetovalcev in šest lokalnih poslovnežev. Vloga je predložena predsedniku vrhovnega sodišča z obvestilom o vložitvi zahtevka na sodišče, ki ga vrhovno sodišče vroči regulatorju na Fakulteti za notarje, tajniku odvetniške zbornice, pristojne za pravne svetovalce, in vsem notarjem, ki prakso opravljajo v istih in sosednjih okrajih kot vlagatelj.

Na splošno velja, da so za javne notarje imenovani le pravni svetovalci. Kadar želi oseba, ki ni pravni svetovalec, postati notar, odvetniška zbornica, pristojna za pravne svetovalce, zahteva, da se ta oseba obveže, da ne bo delovala na področju prenosa lastništva in opravljala pravnega dela, ki ga običajno opravlja pravni svetovalec. Vsi vlagatelji, ki želijo postati notarji, morajo najprej opraviti izpit, ki ga predpisuje Fakulteta za notarje na Irskem.

Opomba:

Vprašanja glede trenutnih honorarjev generalnega državnega tožilca, direktorja državnega tožilstva, sodnih uradnikov in šerifov lahko pošljete po

- **elektronski pošti** ali
- pošti na naslov
Human Resources,
Department of Finance,
Merrion Street,

Dublin 2.

Odvetniki so samozaposleni in njihov prihodek je zelo različen.

Pravni svetovalci so lahko samozaposleni ali zaposleni pri delodajalcu in tudi njihov prihodek je zelo različen.

Notarji zaračunajo pristojbino za vsak notarsko potrjen dokument. Pristojbine ne določa zakonodaja, pri čemer notarji običajno zaračunajo svoje storitve na podlagi časa, potnih stroškov in zneska, ki bi ga strokovnjak pričakovano zaračunal za storitev.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 20/11/2018